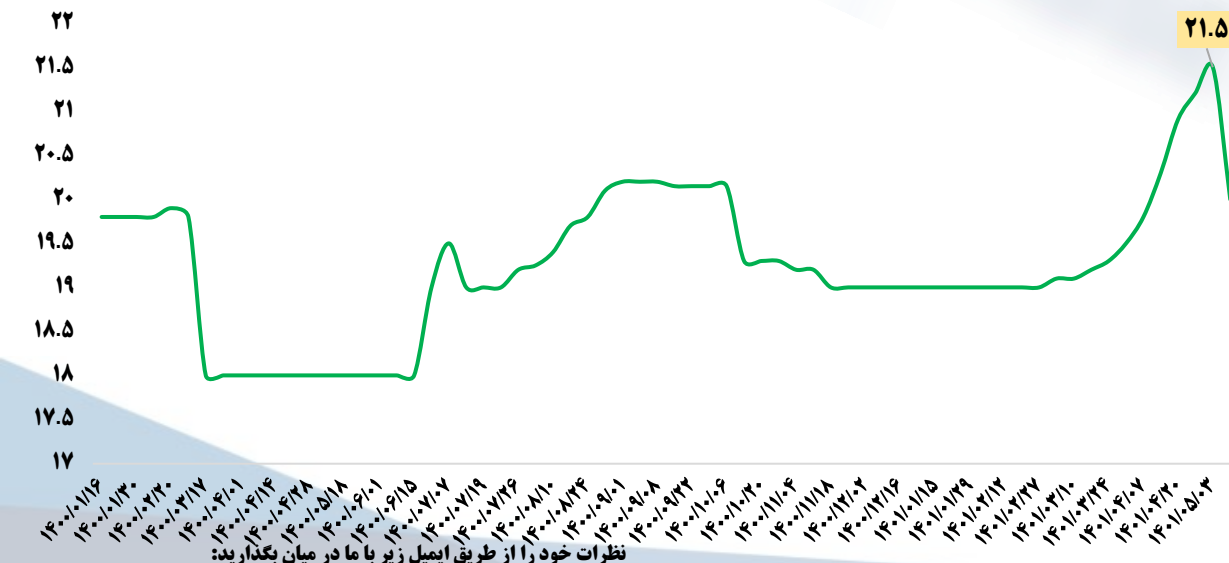

نرخ ریپو (درصد)

نظرات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید:

مکانیزم عرضه و تقاضا در بازار پول

عملیات بازار باز

بانک مرکزی در سال‌های اخیر سعی داشته است با متحول ساختن بانکداری کشور، به سمت نظام بانکداری مدرن حرکت کند. یکی از الزامات این کار شناور ساختن نرخ بهره بین بانکی است که از طریق استقرار عملیات بازار باز امکان‌پذیر است. در واقع مکانیزم عملیات بازار باز به دو صورت اتفاق می‌افتد که در روش اول بانک‌های تجاری به عنوان طرف تقاضا به صورت هفتگی به پشتوانه اوراق دولتی میزان پول درخواستی را در قالب سفارش‌ها در سامانه بازار بین بانکی به بانک مرکزی ارسال می‌نمایند (در واقع تقاضای پول را ایجاد می‌کنند) و بانک مرکزی به عنوان طرف عرضه، بسته به سیاست پولی انقباضی یا انبساطی مد نظر خود با توجه به سفارش‌های سررسید شده هفته گذشته که بایستی در هفته جاری تسویه شوند و میزان پول درخواستی هفته جاری، بازار پول و به تبع نرخ بهره را به عنوان مهم‌ترین قیمت در اقتصاد یعنی قیمت پول تنظیم می‌نماید. در روش دوم بانک‌ها می‌توانند با وثیقه گذاری نزد بانک مرکزی در قالب اعتبارگیری قاعده مند، نقدینگی مورد نیاز خود را با نرخ سقف کریدور نرخ سود یعنی ۲۲٪ نیز تامین نمایند که نسبت به ریپو از ماهیت بلند مدت تری برخوردار بوده و تامین مالی گران‌تری نیز محسوب می‌شود.

تثبیت نرخ تورم سالانه در سطح ۴۰ درصد با فرض ثابت ماندن سرعت گردش پول، منجر به افزایش تقاضای مصرفی پول با همین نرخ می‌شود. افزایش قیمت انواع دارایی نظیر مسکن، ارز، طلا و غیره نیز، افزایش تقاضای سفته بازی پول را به دنبال داشته است. این میزان از افزایش تقاضای پول اگر با عرضه متناسب پول در اقتصاد مواجه نشود، افزایش نرخ بهره را به دنبال خواهد داشت. بانک مرکزی با اتخاذ موضع توافق باز خرید (ریپو) در بازار بین بانکی سعی در ایجاد توازن در بازار پول و تنظیم نرخ بهره داشته است. تفاضل ارزش توافق باز خرید جدید و سر رسید شده، میزان تزریق منابع جدید در بازار بین بانکی را نشان می‌دهد. به کمک آمارهای هفتگی بانک مرکزی با محاسبه مانده حاصل از تفاوت توافقی‌های باز خرید جدید و سر رسید شده به صورت انباشته، می‌توان به درک رفتار سیاستگذار در بازار پول دست یافت.

کاهش قابل توجه نرخ ریپو و انبساط پولی در هفته جاری

در عملیات بازار باز ۱۰ مرداد، بانک مرکزی علی‌رغم سیاست پولی انقباضی و افزایش نرخ ریپو در هفته‌های گذشته، اقدام به کاهش ۱.۵ درصدی نرخ ریپو نسبت به هفته گذشته نموده است و متعاقباً با کاهش نرخ ریپو مجموع نقدینگی نزد بانک‌ها از دو محل ریپو و اعتبارگیری قاعده‌مند تا حدوداً ۸۱ همت افزایش یافته است. اما توجه کنیم که در اعتبارگیری قاعده‌مند خالص تزریق نقدینگی توسط بانک مرکزی ۲.۸ همت کاهش یافته است. از طرفی کاهش سر رسید بازپرداخت ریپو از ۷ روز به ۵ روز منجر به افزایش فشار بر موجودی نقد بانک‌ها به دلیل بازپرداخت زود هنگام خواهد شد، با در نظر گرفتن این دو موضوع می‌توان انتظار داشت سیاست انقباضی از جانب بانک مرکزی به صورت محافظه کارانه‌ای تداوم داشته باشد.